

**Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu fizyka w zakresie podstawowym
dla klasy pierwszej Liceum Ogólnokształcącego w Lesku**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Dział 1. Grawitacja					
1.1. Ruch jednostajny po okręgu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definiuje ruch jednostajny po okręgu, okres ruchu i częstotliwość Postępuje się pojęciem prędkości liniowej, przyspieszenia dośrodkowego i siły dośrodkowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykonuje i objaśnia doświadczenie dowodzące istnienia siły dośrodkowej Rozwiązuje samodzielnie proste zadania dotyczące okresu, częstotliwości, prędkości liniowej i przyspieszenia dośrodkowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Postępuje się pojęciem łukowej miary kąta i prędkości kątowej Uzasadnia związek między prędkością liniową a kątową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	
1.2. Ruch planet dookoła Słońca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formułuje główne tezy teorii heliocentrycznej Kopernika Wyjaśnia, dlaczego planety przemieszczają się na tle gwiazd Zna treść i wzór dotyczący trzeciego prawa Keplera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stosuje trzecie prawo Keplera do obliczania okresu obiegu planety wokół Słońca lub jej średniej odległości od Słońca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zna historyczne poglądy na budowę Układu Słonecznego, w tym założenia teorii geocentrycznej Omawia szczegółowo prawa Keplera, posługując się odpowiednimi rysunkami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	
1.3. Prawo powszechnego ciążenia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formułuje treść i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samo- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza prawo 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samo- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza zależ-

	<p>wzór prawa powszechnego ciężenia, objaśnia znaczenie użytych symboli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia istotę przyspieszenia ziemskiego i zna jego wartość 	<p>dzielnie proste zadania na oddziaływanie grawitacyjne dwóch ciał</p>	<p>powszechnego ciężenia z praw Keplera i wzorów dotyczących ruchu obrotowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje metodę pomiaru stałej grawitacji 	<p>dzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem</p>	<p>ność przyspieszenia grawitacyjnego od odległości od środka masy we wnętrzu planety</p>
1.4. Metody pomiaru przyspieszenia ziemskiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia źródła błędów pomiarowych i wskazuje metody eliminowania tych błędów • Przeprowadza eksperyment i uzyskuje wyniki o niezbyt wysokiej dokładności • Opracowuje terminowo pisemną relację z eksperymentu w formie w miarę poprawnego sprawozdania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadza eksperyment i uzyskuje wyniki o przeciętnej dokładności • Oddaje w terminie formalnie poprawną relację pisemną z przeprowadzonego eksperymentu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzyskuje dość dokładne wyniki pomiarów • Poprawnie stosuje statystyczne metody opracowywania wyników 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzyskuje bardzo dokładne wyniki pomiarów • Wykazuje dociekliwość poznawczą podczas przeprowadzania eksperymentów i opracowywania wyników • Stosuje graficzną analizę wyników danych pomiarowych i wyciąga z niej trafne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzyskuje wyniki pomiarów zbliżone do ideału • Wykazuje szczególną dociekliwość poznawczą jako eksperymentator • Proponuje alternatywne metody badawcze • Wyciąga wnioski świadczące o szczególnie głębokim rozumieniu istoty sprawy
1.5.* Pole grawitacyjne jako pole zachowawcze					<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiuje pole potencjalne (zachowawcze) i wyjaśnia jego istotę • Oblicza pracę w polu zachowawczym na podstawie prawidłowych wzorów na energię potencjalną
1.6. Elementy kosmo-	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

nautyki	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia pojęcia: <i>przeciążenie, nieważkość, satelita geostacjonarny</i> Zna wzór na pierwszą prędkość kosmiczną 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje proste zadania rachunkowe na podstawie do gotowych wzorów 	<ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza wzór na pierwszą prędkość kosmiczną Oblicza promień orbity geostacjonarnej 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem Omawia problemy związane z napędem i sterowaniem sond międzyplanetarnych 	<ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza wzór na drugą prędkość kosmiczną Prawidłowo opisuje ruch ciał w Układzie Słonecznym w zależności od ich prędkości początkowych
1.7. Powtórzenie wiadomości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami Jakościowo uzasadnia wzory Rozwiązuje proste zadania rachunkowe Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
1.8. Sprawdzian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami Jakościowo uzasadnia wzory Rozwiązuje proste zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania Wyciąga trafne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”

Dział 2. Fizyka atomowa					
2.1. Promieniowanie termiczne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje widmo ciągłe w sposób jakościowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia pojęcia: <i>zdolność emisyjna i absorpcyjna, ciało doskonale czarne</i>, podając przykłady z życia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formułuje (słowami i wzorem) prawa Kirchhoffa, Plancka, Wiena i Stefana-Boltzmann, objaśnia użyte we wzorach symbole 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Objaśnia sens praw Plancka i Wiena, posługując się odpowiednimi wykresami Rozwiązuje samodzielnie zadania rachunkowe związane z bieżącym tematem 	
2.2. Zjawisko fotoelektryczne zewnętrzne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definiuje zjawisko fotoelektryczne zewnętrzne i wyjaśnia, co to jest fotoelektron Przedstawia prawa związane z fotoemisją Podaje treść i wzór prawa Einsteina–Millikana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje doświadczenie Hertza Wymienia zastosowania praktyczne zjawiska fotoelektrycznego Rozwiązuje proste zadania rachunkowe na wyznaczenie energii i prędkości fotoelektronów z zasady zachowania energii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje doświadczenie Lenarda i jego wyniki Dokonuje prawidłowej interpretacji zjawiska na gruncie mechaniki kwantowej Wyjaśnia, jak można wyznaczyć doświadczalnie wartość stałej Plancka i pracę wyjścia dla konkretnej substancji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem Zna istotę i zastosowania zjawiska fotoelektrycznego wewnętrznego 	
2.3. Właściwości fotonu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definiuje pojęcie fotonu Podaje wzór na energię fotonu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Posługuje się wzorem na energię fotonu w prostych zadaniach rachunkowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzasadnia lub wyprowadza wzory na masę, energię i pęd fotonu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje zjawiska świadczące o korpuskularnej naturze światła Wyjaśnia pojęcie dualizmu korpuskularno-falowego
2.4.* Podstawowe					Uczeń:

przewidywania mecha- niki kwantowej					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, czym są fale materii, i oblicza ich długość • Opisuje budowę i zasadę działania mikroskopu elektronowego • Formułuje zasadę nieoznaczoności Heisenberga • Wyjaśnia, skąd wynika kwantowanie energii i na czym polega zjawisko tunelowe
2.5. Widma atomowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, co to jest i jak powstaje widmo emisyjne i absorpcyjne • Opisuje jakościowo widmo wodoru 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje wzór Balmera do obliczania długości fal linii widmowych • Wymienia zastosowania analizy widmowej 		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	
2.6. Model Bohra atomu wodoru	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formułuje postulaty Bohra • Opisuje model atomu wg Bohra w sposób jakościowy • Definiuje stan stacjonarny i wzbudzony • Zna wzory na promień orbity stacjo- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się wzorami na promień orbity stacjonarnej i energię elektronu w atomie wodoru • Stosuje zasadę zachowania energii do obliczania energii kwantów promie- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje historyczne teorie dotyczące budowy atomu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	

	narnej i energię elektronu w atomie wodoru oraz umie wyjaśnić znaczenie użytych w nich symboli	niowania			
2.7.* Budowa atomu w ujęciu falowym					<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia mankamenty teorii Bohra • Wyjaśnia sens postulatów Bohra na gruncie mechaniki falowej • Posługuje się pojęciem liczby kwantowej • Omawia budowę atomów wieloelektronowych i wskazuje związek między budową atomu a właściwościami makroskopowymi pierwiastków
2.8.* Promieniowanie rentgenowskie				<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje właściwości promieni rentgenowskich • Wymienia zastosowania promieni rentgenowskich w medycynie, technice i krytalografii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia mechanizm powstawania promieni rentgenowskich • Objaśnia budowę i zasadę działania lamp rentgenowskich
2.9. Powtórzenie wiadomości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia podsta- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia podstawowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyprowadza (z nie- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie kojarzy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie kojarzy

	<p>wowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach • Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania 	<p>związki przyczynowo-skutkowe między faktami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe • Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania 	<p>wielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania 	<p>wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych 	<p>fakty z różnych działów fizyki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym • Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
2.10. Sprawdzian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”
Dział 3. Fizyka jądrowa					
3.1. Odkrycie i właściwości jądra atomowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relacjonuje wyniki doświadczenia Rutherforda • Określa promień jądra atomowego • Wymienia składniki jądra atomowego • Posługuje się poję- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblicza promień jądra na podstawie liczby jego nukleonów • Określa skład i masę jądra konkretnego izotopu • Oblicza masę ato- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje szczegółowo doświadczenie Rutherforda • Wyjaśnia działanie spektrometru masowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	

	ciem izotopu i deficytu masy	mową mieszaniny izotopów			
3.2. Promieniotwórczość naturalna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wymienia i opisuje różne rodzaje promieniowania Definiuje aktywność substancji promieniotwórczej i okres połowicznego rozpadu Zna treść prawa rozpadu i wskazuje na jego statystyczny charakter 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stosuje prawo rozpadu promieniotwórczego do rozwiązywania prostych zadań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje historię odkrycia promieniotwórczości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	
3.3. Rozpady promieniotwórcze	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definiuje rozpad alfa i beta Posługuje się pojęciem szeregu promieniotwórczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapisuje przykładowe reakcje rozpadu alfa i beta, zwracając uwagę na spełnienie zasad zachowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia, skąd się biorą na Ziemi pierwiastki promieniotwórcze o krótkim okresie życia Wyjaśnia mechanizm powstawania promieniowania gamma 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje rozpad beta plus i wychwyt elektronu
3.4. Detektory promieniowania jądrowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wymienia podstawowe typy detektorów promieniowania i omawia ich zastosowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje budowę i zasadę działania klisz jądrowych, liczników Geigera–Müllera, liczników scyntylacyjnych, komory Wilsona i komory pęcherzykowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia problemy związane z detekcją neutronów Wyjaśnia, dlaczego badanie neutronów jest dla fizyków ważne Opisuje zasadę działania detektora neu- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wymienia i opisuje największe światowe laboratoria, w których wykorzystuje się detektory promieniowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje budowę i zasadę działania detektorów innych niż opisane w podręczniku

			trin		
3.5. Wpływ promieniowania na materię i organizmy żywe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia wpływ na materię żywą i nieożywioną promieniowania jonizującego • Definiuje podstawowe wielkości fizyczne stosowane w dozymetrii oraz ich jednostki • Wskazuje na istnienie przepisów dotyczących ochrony radiologicznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia wpływ na materię strumienia neutronów • Wyjaśnia pojęcie promieniotwórczości wzbudzonej • Opisuje chorobę popromienną 		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia przykładowe awarie i katastrofy związane z promieniowaniem i opisuje ich skutki 	
3.6. Zastosowania zjawiska promieniotwórczości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje metodę datowania węglem C14 • Wymienia zastosowania promieniotwórczości w diagnostyce medycznej, radioterapii i wybranych urządzeniach przemysłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania dotyczące datowania metodą C14 • Opisuje wybrane zastosowania promieniotwórczości w medycynie i technice 		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zastosowania promieniotwórczości, inne niż opisane w podręczniku 	
3.7. Reakcje jądrowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiuje pojęcie reakcji jądrowej • Wymienia i opisuje typy reakcji jądrowych, w tym reakcję rozszczepienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje przykładowe reakcje w postaci równań, zwracając uwagę na stosowanie zasad zachowania 		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	

3.8. Energia jądrowa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje deficyt masy jako źródło energii jądrowej • Pokazuje na odpowiednim wykresie sposoby uwalniania energii jądrowej (syntezę i rozszczepienie) • Opisuje budowę i zasadę działania reaktora jądrowego oraz bomby atomowej i wodorowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblicza deficyt masy wybranych izotopów • Szczegółowo wyjaśnia warunki zajścia reakcji łańcuchowej • Wymienia zagrożenia i korzyści z energii jądrowej • Zapisuje przykładowe reakcje zachodzące w bombie wodorowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblicza bilans energetyczny wybranych reakcji jądrowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	
3.9.* Cząstki elementarne		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia podstawowe cząstki elementarne • Formułuje podstawowe zasady obowiązujące podczas przemian cząstek elementarnych 			<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, czym jest antymateria • Klasyfikuje cząstki w oparciu o Model Standardowy • Wyjaśnia pojęcie kwarka
3.10. Powtórzenie wiadomości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach • Przygotowuje referat słabo przemyślany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe • Przygotowuje referat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie przerabiane wzory • Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania • Przygotowuje cieka- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Przygotowuje cieka- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki • Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym • Przygotowuje szcze-

	lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem odpowiada na proste pytania	średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, odpowiada na proste pytania	wy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania	wy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik multimedialnych	gólnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z pamięci
3.11. Sprawdzian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich przerobionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”
Dział 4. Astrofizyka i kosmologia					
4.1. Skale odległości we Wszechświecie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia metody pomiaru odległości do Księżyca, Słońca, planet dolnych i górnych oraz najbliższych gwiazd • Posługuje się pojęciem paralaksy heliocentrycznej • Definiuje jednostkę astronomiczną, rok świetlny i parsek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma świadomość proporcji rozmiarów Układu Słonecznego, Galaktyki i Wszechświata • Swobodnie przelicza jednostki długości stosowane w astronomii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje metody pomiarów odległości w największej skali, oparte na obserwacji cefeid i pomiarach przesunięcia ku czerwieni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie rozwiązuje zadania związane z tematem 	
4.2. Układ Słoneczny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymienia i opisuje poszczególne strefy Układu Słonecznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kojarzy charakterystykę planet wewnętrznych i ze- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje obiekty pasa Kuipera, dysku rozproszonego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje (w formie ciekawostek) dodatkowe informacje o

	<ul style="list-style-type: none"> Wymienia planety Układu Słonecznego i przedstawia ich krótką charakterystykę Przedstawia aktualne ustalenia dotyczące powstania Układu Słonecznego 	wewnętrznych z warunkami panującymi w różnych odległościach od Słońca	i obłoku Oorta <ul style="list-style-type: none"> Stosuje prawo powszechnego ciążenia i prawa Keplera do prostych obliczeń dotyczących ciał Układu Słonecznego 	bieżącym tematem	różnych obiektach Układu Słonecznego <ul style="list-style-type: none"> Opisuje przebieg międzyplanetarnych misji badawczych i ich rezultaty
4.3. Słońce – Ziemia – Księżyc	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje ruch Księżyca wokół Ziemi i ruch Ziemi wokół Słońca Wyjaśnia, skąd się biorą fazy Księżyca oraz zaćmienia Słońca i Księżyca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia, kiedy występuje całkowite, częściowe i obrączkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omawia szczególne warunki, jakie muszą być spełnione, by zaćmienie Słońca było całkowite Wyjaśnia, z czego wynika częstotliwość poszczególnych rodzajów zaćmień 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Komentuje występowanie (lub brak) faz u innych ciał niebieskich Opisuje badania naukowe, jakie można przeprowadzać podczas zaćmień 	
4.4. Ewolucja gwiazd	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje metody pozyskiwania informacji o gwiazdach Wyjaśnia jakościowo mechanizm powstawania i świecenia gwiazd Opisuje końcowe etapy ewolucji gwiazd w zależności od ich masy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje właściwości ziemskiej atmosfery pod względem przepuszczalności fal o różnych długościach Klasyfikuje gwiazdy w oparciu o diagram H-R Zapisuje typowe reakcje jądrowe zachodzące w gwiazdach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Szczegółowo charakteryzuje czerwone olbrzymy, białe karły, supernowe, gwiazdy neutronowe i pulsary Pokazuje i objaśnia drogę ewolucyjną różnych typów gwiazd na diagramie H-R 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omawia jakościowo właściwości czarnych dziur, oblicza promień Schwarzschilda Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania związane z bieżącym tematem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prezentuje dodatkowe, ciekawe informacje nt. wybranych obiektów kosmicznych, np. opisuje efekty kwantowe zachodzące na horyzoncie zdarzeń czarnej dziury
4.5. Budowa galaktyk	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje budowę naszej Galaktyki i wska- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klasyfikuje inne galaktyki pod względem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Posługuje się pojęciem gromady galak- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje ruchy galaktyk i konsekwencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prezentuje wiedzę wyraźnie wykraczają-

	zuję miejsce, jakie zajmuje w niej Układ Słoneczny	wielkości i budowy	tyk i supergromady • Opisuje wielkoskalową strukturę Wszechświata	ich ewentualnych zderzeń • Wyjaśnia, czym są kwazary	czą poza ramy nakreślone treścią podręcznika
4.6. Ewolucja Wszechświata	Uczeń: • Definiuje pojęcie Wszechświata • Opisuje ekspansję Wszechświata i promieniowanie reliktowe • Wymienia kolejne etapy ewolucji Wszechświata wg Teorii Wielkiego Wybuchu	Uczeń: • Formułuje treść zasad kosmologicznych i objaśnia ich konsekwencje • Wyjaśnia bardziej szczegółowo ewolucję Wszechświata na gruncie teorii Wielkiego Wybuchu	Uczeń: • Opisuje aktualny stan badań nad promieniowaniem reliktowym	Uczeń: • Omawia scenariusze dalszej ewolucji Wszechświata w zależności od jego gęstości	Uczeń: • Omawia wpływ ciemnej materii i ciemnej energii na dalsze losy Wszechświata • Przedstawia i komentuje fakty wykraczające poza ramy podręcznika, takie jak związek między gęstością Wszechświata a krzywizną czasoprzestrzeni, problem śmierci cieplnej Wszechświata itp.
4.7. Powtórzenie wiadomości	Uczeń: • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach • Przygotowuje referat słabo przemyślany lub niewyczerpujący tematu, czyta go z kartki, z trudem od-	Uczeń: • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe • Przygotowuje referat średnio przemyślany lub niekompletny, czyta go z kartki, od-	Uczeń: • Wyprowadza (z niewielką pomocą nauczyciela) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje (z niewielką pomocą nauczyciela) trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat, czyta go z kartki, bez trudu odpowiada na pytania	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy wszystkie fakty omawiane w ramach działu i wyprowadza wszystkie wzory • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Przygotowuje ciekawy referat i omawia go z pamięci lub przy użyciu technik mul-	Uczeń: • Samodzielnie kojarzy fakty z różnych działów fizyki • Samodzielnie rozwiązuje zadania szczególnie trudne lub o charakterze interdyscyplinarnym • Przygotowuje szczególnie interesujący referat, prezentację, makietę i omawia je z

	powiada na proste pytania	powiada na proste pytania		timedialnych	pamięci
4.8. Sprawdzian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia podstawowe fakty, definicje, prawa fizyki i najważniejsze wzory • Podaje znaczenie symboli użytych we wzorach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia podstawowe związki przyczynowo-skutkowe między faktami • Jakościowo uzasadnia wzory • Rozwiązuje proste zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyprowadza (z niewielkimi usterkami) wszystkie omawiane wzory • Rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się całą wiedzą teoretyczną omówioną w ramach działu • Rozwiązuje samodzielnie trudniejsze zadania • Wyciąga trafne wnioski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie posługuje się wiedzą teoretyczną z wszystkich omówionych działów • Rozwiązuje samodzielnie szczególnie trudne zadania i problemy z „podwójnym dnem”